

De duinconsulent

een interview met Krijn Tanis

MARCEL TAAL

Goeree ligt weliswaar in Zuid-Holland, maar er kan een rust heersen als op de waddeneilanden. In veel opzichten is het een echt eiland. De mensen nemen het liefst zelf alle verantwoordelijkheid voor hun omgeving. Dat geldt ook voor het beschermen van hun duingebied. Krijn Tanis is de duinconsulent voor Goeree. Hij is ook nauw betrokken bij de landinrichting en natuurontwikkeling die daar nu speelt.

Krijn is "Ouddorper" en woont zijn hele leven al in dat deel van Goeree. Je kan zeggen dat de liefde voor het duingebied vaststond vanaf zijn geboorte. Hij groeide vlak achter de smalste duinenrij van het eiland op. Hij is inmiddels naar Ouddorp verhuisd en werkt daar als timmerman.

"Als kleine jongen was ik vooral veel op het strand te vinden, strandjuten en zo. Later ben ik me steeds meer in de duinen gaan verdiepen. Toen er op een gegeven moment bunkers gesloopt zouden worden waarin nogal wat vogels broedden, kwam ik voor het eerst in actie. Dat was een nestkastenproject. Ik heb het dan wel over zeker twintig jaar terug, van het één kwam het ander en ik ben er steeds meer ingerold."

En dat leidde uiteindelijk tot de oprichting van de "Vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee"?

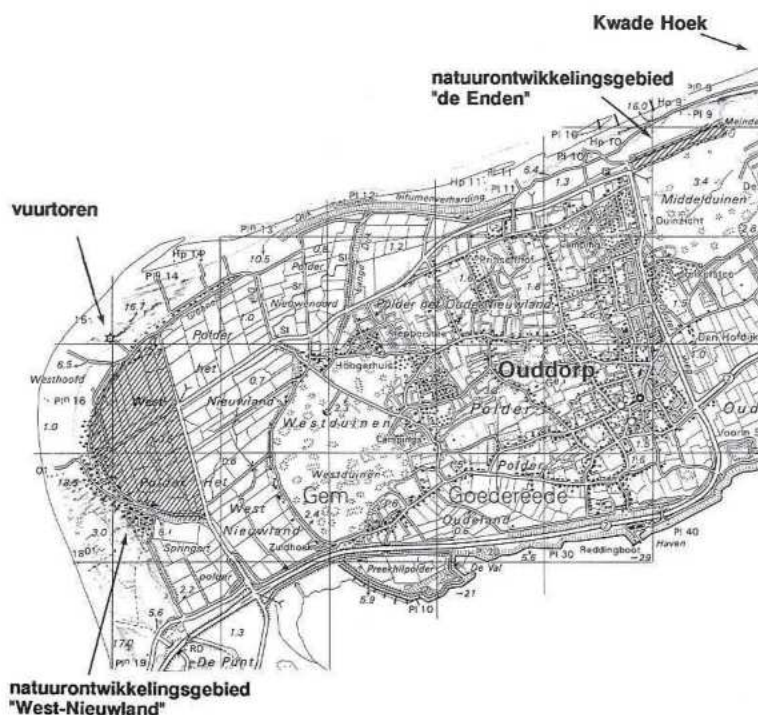
"In feite wel, we hebben in 1978 eerst een vogelwerkgroep opgericht op Goeree. Dat gebeurde toen met hulp van de vogelwacht op Schouwen-Duiveland. Na een reactie van mensen op Flakkee is

Krijn Tanis, duinconsulent op Goeree.

toen de vereniging ontstaan. Met de Vogelwacht op Schouwen-Duiveland werken we nog steeds samen. We geven gezamenlijk vier keer per jaar een blad uit: Sterna.

Voor ons is de natuur beschermen de hoofdactiviteit. Ook het werk van de vogelwerkgroep en de plantenwerkgroep moet je in dat licht zien. Gelukkig voor het duingebied hebben we de meeste aandacht moeten geven aan de rest van het landelijk gebied. Met de recreatieve ontwikkelingen en het afgraven van zandwallen hebben we ons uitgebreid bemoeid."

Binnenduinrand

Maar de duinen krijgen nu meer aandacht? Ik denk aan de ontwikkelingen langs de binnenduinrand. "Ja, er gebeuren hier natuurlijk interessante dingen. Via een landinrichting komt in eerste instantie 125 ha grond vrij voor natuurontwikkeling langs de binnenduinrand. En als het allemaal voortgaat zoals het moet, komt er later nog een keer 125 ha bij. Als het ook allemaal van de grond komt natuurlijk....."

Uit de laatste zin spreekt niet zo zeer pessimisme, als wel de wetenschap dat er nog veel en hard gewerkt moet worden. Eigenlijk mag enig optimisme wel, als je hoort hoe het tot de huidige voorstellen is gekomen.

"De landinrichting hier, Ouddorp-West, is in 1981 op gang gekomen. Toen ik daarvan hoorde, heb ik de waardevolle terreindelen in het gebied geïnventariseerd, dit uiteraard met de bedoeling om het beschermd te krijgen binnen de landinrichting. Een landinrichting doet de natuur namelijk over het algemeen meer kwaad dan goed. Toen veel later het streekplan Zuid-Holland-Zuid werd vastgesteld, is dat heel belangrijk geweest. Het plan kwam precies op het juiste moment en gaf aan dat er twee maal 125 ha natuurontwikkeling moest komen in

In het gebied de "Enden" kan landbouwgebied worden omgevormd tot een waardevol natuurgebied (foto: Marc Janssen).

de polders achter de binnenduinrand. Hierop hadden we aanvankelijk niet durven hopen. Ik denk dat we hier eindelijk een beetje geluk hebben gehad. Zeker als je je bedenkt dat de agrariërs hier in de buurt, nota bene uit angst voor de veranderingen, zich in de jaren zeventig niet hebben willen aansluiten bij de ruilverkaveling "De Stelle" tussen Ouddorp en Melissant. Als toen de "Kop van Goeree" was meegenomen, had dat veel schade gegeven. Het Natuurbeleidsplan en de Ecologische Hoofdstructuur waren dan voor Goeree te laat gekomen. In zo'n ruilverkaveling werden de natuurbelangen maar heel weinig meegenomen." Hoe komt het dat de landbouwers nu meegaan met de plannen voor natuurontwikkeling? Is er grond over?

"Onder de boeren is er best wel een grote bezorgdheid over hun toekomst. Maar het lijkt erop dat we er met z'n allen toch uit komen, want er is grond over omdat sommige bedrijven sluiten. In de landinrichtingcommissie is nu overeenstemming bereikt. De gebieden die nu voor natuurontwikkeling worden vrijgemaakt, vallen allemaal binnen onze prioriteitenlijst. Die lijst hebben wij als natuurbeschermers gemaakt om aan te geven waar je de beste kans hebt om waardevolle natuur te ontwikkelen."

En wat verwachten jullie dat we dan te zien krijgen in Goeree?

"In de polder "het West Nieuwland" kunnen de echte binnenduinoorten terugkomen. Door het kwelwater uit het duingebied krijg je soorten als Parnassia, Moeraswespenorchis en Platte bies. In de drogere delen vlakbij het duin moet een schraal

grasland kunnen ontstaan met bijvoorbeeld Zachte haver en Zeegroene zegge en daarnaast wat opgaande struwelen van duinsoorten. Het mooie van zo'n gebied wordt echter de afwisseling, nat en droog, zout en zoet water, hoog en laag. Dat zal je ook aan de broedvogelstand gaan zien: Patrijs, Kluut, Tureluur en Grutto bijvoorbeeld en misschien is er ook wel ruimte voor de Bruine kiekendief en Lepelaar.

"De Enden" is een verhaal apart, want dat is een stuk landbouwgrond dat aan drie zijden door duin wordt omgeven. Ook daar kunnen al die binnenduinoorten terugkeren, maar minstens zo belangrijk is dat ook het bestaande duingebied er dan op vooruit gaat. De grondwaterstand kan stijgen en dat betekent vooral in de naastliggende Middelduinen dat vochtminnende soorten kunnen terugkeren."

Maar dan moet de waterwinning ook worden aangepast.

"Uiteraard, maar de beëindiging van de waterwinning in de Middelduinen is door de provincie in haar beleid opgenomen. Helaas zien we daarin nog geen voortgang. Langs "de Enden" loopt een kanaal dat infiltratiewater uit de polder naar de Middelduinen brengt. Zo'n open water verlaagt de grondwaterstand, om nog maar te zwijgen over de inbreng van voedingsstoffen. Langs de kanaaltjes in de Middelduinen zie je dat heel goed aan de vegetatie.

Voordelta-ontwikkelingen

Als ik aan natuurontwikkeling denk in het deltagebied, dan gaat het al snel over de ontwikkelingen in de Voordelta. Hoe zijn jullie daar in Goeree mee bezig?

"Ik denk aan twee dingen: de Kwade Hoek en het strand bij de vuurtoren. Op de Kwade Hoek hebben we problemen met zeilboten die aanmeren en met het dichtmaken van kleine doorbraakjes. Beide verstoren de natuurlijke ontwikkelingen.

Mensen kunnen vanuit de haven van Stellendam heel eenvoudig bij de Kwade Hoek komen. Als ze zich dan bij eb laten droogvallen, zijn ze op een terrein dat normaal gesproken heel rustig is. Tijdens de pinksterdagen waren het er tientallen. Maar een enkele boot verstoort daar al veel, zeker als er ook nog een hond aan boord is. Er broeden daar in die buurt nogal wat Sterns. Ik ben bang dat dit een belangrijk probleem gaat worden, ook omdat een bewaker daar heel moeilijk tegen op kan treden. Jammer is ook dat Rijkswaterstaat een tweetal sluf-tergaatjes bij de Kwade Hoek heeft dichtgemaakt. Natuurmonumenten heeft hier zelfs toe geadviseerd omdat er zo nogal wat vuil op het Groene Strand kwam. Naar mijn mening hadden de sluf-ters echter open mogen blijven."

En wat verwacht je bij de vuurtoren?

"De zandplaten die bij laagwater droogvallen, bewegen zich langzaam in de richting van het strand bij de vuurtoren. Als ik dat bekijk, denk ik dat er goede kansen zijn om hier een natuurontwikkelingsstrand te creëren. Zoiets als het Verkliekersstrand op Schouwen. Helaas staat er in het beleidsplan Voordelta niets over extra bescherming van dit stuk strand. Daar moeten we ons dus nog meer voor inzetten."

De Kwade Hoek is één van de weinige sluffers die Nederland rijk is (foto: Marc Janssen).

